

Maloniai nuteikė Jūsų žurnale (š. m. nr. 3) atspausdintas A. Kačerauskienės straipsnis „Be mirties nėra prisikėlimo“. Dar kartą, prisimčiau žmogų, kuris man buvo tikros asmenybės pavyzdys.

Karo metais hitlerininkų okupuotoje Lietuvoje ir ypač Vilniuje kunigas Alfonsas Lipniūnas buvo vienas populiariausių, visuomenėje žinomas žmogui. Jį pažinojo ne tik lietuvių inteligentai, bet ir darbininkai, tarnautojai ir net moksleiviai. Nekantriai laukdavau sekmadienio, kada vėl galėsiu šv. Jono bažnyčioje paklausti jo pamokslu. Kunigai A. Lipniūnas juos paprastai sakydavo po pamaldų. Į sakyklą eidavo su glėbiu knygų. Be Evangelijos jis nešdavosi pasaulinės literatūros, filosofijos klasikų — Dantės, Šventojo Augustino, Dž. Papinio, Vaižganto, Maironio ir dar kitų autorių veikalus. Pamokslu mintis ir teiginius jis iliustruodavo bei argumentuodavo tų veikalų citatomis. Mažiau išprususiems klausytojams tai būdavo pirmoji pažintis su pasauline grožine ir filosofine literatūra. Pamenu, kartą, jis pacitavo net Karlą Marksą. Kunigo žodžių paveiktai ir ai susidomėjau Dantės „Dieviškąja komedija“, kurią skaičiau lenkiškai.

Dainai per kunigo A. Lipniūno pamokslus bažnyčioje matydavau poetus V. Mykolaitį-Putiną, P. Vaičiūną, filosofą V. Selemaną, daug kam pažįstamą Vilniaus miesto priešgaisrinės apsaugos viršininką ir kitus garsius Vilniaus žmones: muzikantus, menininkus, pedagogus (tarp jų ir mano lietuvių kalbos ir literatūros mokytoją, Šviesios atminties Lioginą Vaitiekūną). Supratau, jog jie čia ateidavo tikrai paklausti pagarsėjusio oratoriaus-pamokslininko žodžio.

Labai daug žmonių, nepaisant koks bebūtų oras, rinkdavosi prie Aušros Vartų, gegužines pamaldas, kur irgi pamokslus sakydavo Alfonsas Lipniūnas.

Įdomi detalė. Panevėžio gimnazijoje kartu su A. Lipniūnu, tik žemesnėje klasėje, mokėsi ir poetas Kazys Inčiūra. Daug vėliau man užsiminus apie kunigo A. Lipniūno oratorinį talentą, K. Inčiūra pasakė, jog būdamas gimnazistu būsimasis kunigas nepasižymėjo gera iškalba, pamokai atsakinėdavo neraiškiai, nesklaidžiai. Oratoriniais gabumais jis pagarsėjo lapės kunigu. Dar tokia smulkmena. Bažnyčioje per pamaldas labai dažnai auka, rinkdavo pats kunigas, ir žmonės tada daugiau suaukodavo. Kai rinkdavo kitai, buvo mažiau surenkama...

Nepamenu, kodėl aš su keliais savo klasės draugais buvome užėję į jo butą Aušros Vartų gatvėje. Mane ten pirmiausia nustebino knygų gausybė. Jis paskolino man paskaityti Džiovonio Papinio veikalą „Kristaus gyvenimas“. Teko vartyti ir jo paties knygą, apie Prancūziją „300 metrų viršum Paryžiaus“.

Labai gerai, kad šiuo metu mūsų spaudoje prisiminta ir apie šį kilnų lietuvių, dorą žmogų, talentingą, pamokslininką. Gal sulauksime apie kunigą A. Lipniūną, kada nors ir platesnės monografijos.

VLADAS GURNEVIČIUS

Žurnalas „Moteris“ 1990 birželio mėn.